

บทที่ 5

สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การศึกษา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ คือ (1) เพื่อสร้างและหา ประสิทธิภาพของบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 (2) เพื่อศึกษาดัชนีประสิทธิผลของ บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างก่อนเรียนกับ หลังเรียน ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/2 โรงเรียนเทศบาล 1 (วัดเทวสังฆาราม) ภาคเรียนที่ 1 ปี การศึกษา 2551 จำนวน 25 คน ที่ได้จากการสุ่มแบบ กลุ่ม (Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน บทเรียนสำเร็จรูป และแบบประเมินบทเรียนสำเร็จรูปสำหรับผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

สรุปผลการศึกษา

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษา สรุปได้ดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 93.83/93.20 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้
2. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.8974 หมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 89.74
3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียน ด้วย บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

อภิปรายผลการศึกษา

การพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประเด็นข้อค้นพบที่ควรนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงาน สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 93.83/93.20 แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูปมีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์ ที่ตั้งไว้ สรุปได้ว่า บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น ผู้รายงานได้สร้างตามระเบียบการหาประสิทธิภาพและคุณภาพโดยมีผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบและให้คำแนะนำ สามารถช่วยผู้เรียนให้เกิด การเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ได้เหมือนกับการเรียนกับครูผู้สอนโดยตรง สามารถสร้างแรงจูงใจให้กับผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นอยากเรียน สนุกสนาน ตื่นเต้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ชีวศิริ อยู่สีมารักษ์ (2541, หน้า 63-65) ได้ศึกษา และรายงานการใ้บทเรียนสำเร็จรูป ชุดหลักเกณฑ์ทางภาษา เรื่อง คำพ้อง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 พบว่า มีประสิทธิภาพ 89.10/82.20 สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้คือ 80/80 และจากการทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สุทธิ ชูมณี (2543, หน้า 88) ได้ทำการวิจัย เรื่องการพัฒนาการสอน หลักภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้ บทเรียนสำเร็จรูป 10 เรื่อง และวัดเจตคติของนักเรียนต่อการเรียนภาษาไทยด้วยบทเรียนสำเร็จรูป โรงเรียนบ้านโคกทราย จังหวัดพัทลุง จำนวน 33 คน ปีการศึกษา 2543 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลักภาษาไทยของนักเรียนหลังการเรียน โดยใ้บทเรียนสำเร็จรูปสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 บทเรียนสำเร็จรูปทุกเรื่องมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ทุกเรื่อง และนักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยโดยใ้บทเรียนสำเร็จรูป วนิดา สุพรรณชนะบุรี (2543, หน้า 117) ได้ทำการวิจัยเรื่องการพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไทยของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยใ้บทเรียนด้วยตนเอง เรื่อง ชนิดของคำ จำนวน 7 เล่ม สำหรับนักเรียน โรงเรียนบ้านไร่เหนือ อำเภอกงหรา จังหวัดพัทลุง ปีการศึกษา 2543 จำนวน 33 คน พบว่า บทเรียนด้วยตนเอง เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย จำนวน 7 เล่ม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 85.97/81.21 แสดงว่าบทเรียนด้วยตนเองมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่กำหนดไว้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังการเรียนด้วยตนเอง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05 อัมพร ดอนชัย (2546, หน้า 78-79) การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปวิชาคณิตศาสตร์ เรื่อง สมการและการแก้สมการ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนชุมชนบ้านไม้ลุง ขนมิตรภาพที่ 169 อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่า บทเรียนสำเร็จรูป ทุกชุดมีประสิทธิภาพ 80/80 ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และการศึกษาเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยบทเรียน

สำเร็จรูปแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลการศึกษาความคงทนของการเรียนรู้ โดยการเรียนด้วยบทเรียน โปรแกรม จากการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบหลังเรียน 2 ครั้ง เว้นระยะห่างกัน 4 สัปดาห์ ไม่แตกต่างกัน แสดงว่า การเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปมีความคงทนของการเรียนรู้ และยังพบว่าโดยภาพรวม นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูปในระดับเห็นด้วย การที่บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ อาจเนื่องมาจากสาเหตุดังต่อไปนี้

1.1 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นได้ผ่านกระบวนการขั้นตอนในการจัดทำอย่างมีระบบ และวิธีการที่เหมาะสม กล่าวคือ ได้ศึกษาหลักสูตร แกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตลอดจนได้ศึกษาหลักการสร้างบทเรียนสำเร็จรูป และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นแนวทาง และยังได้ผ่านการประเมินและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการทดลองใช้เพื่อปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์ถึง 2 ครั้ง โดยนำผลจากการทดลองใช้มาปรับปรุงก่อนนำไปทดลองจริงกับกลุ่มตัวอย่าง

1.2 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานได้สร้างขึ้น เป็นการนำเสนอความรู้ในลักษณะเอกสารที่เป็นรูปเล่มสมบูรณ์ โดยกำหนดจุดประสงค์ และแบ่งเป็นกรอบย่อยๆ เรียงลำดับจากง่ายไปหายาก (ธีระชัย ปุณณโชติ, 2539 , หน้า 11-12) ทำให้ผู้เรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองตามความสามารถของแต่ละบุคคล ผู้เรียนได้รับผลการเสริมแรงย้อนกลับทันที เพราะผู้เรียนสามารถที่จะตรวจคำตอบ ได้ในกรอบถัดไปว่าสิ่งที่ตอบถูก หรือ ผิด ถ้าผู้เรียนตอบถูก ผู้เรียนจะได้รับการเสริมแรง แต่ถ้าผู้เรียนตอบผิด ผู้เรียนก็จะแก้ไขความไม่เข้าใจทันทีทันใด และกลับไปศึกษากรอบที่ผ่านมา ผลจากการให้ผู้เรียนได้มีการตอบสนองต่อบทเรียน โดยการใช้คำถามและทราบผลย้อนกลับทันที เป็นหลักการโดยตรงของบทเรียนสำเร็จรูป เพราะต้องการให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้ประเมินผลการเรียนของตนเองได้ทันที

1.3 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้น นับเป็นนวัตกรรมทางการศึกษา ที่เกิดจากการนำเอาข้อดีของบทเรียนสำเร็จรูปมา ไม่ว่าจะเป็นการสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนจึงเป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนให้มีความเอาใจใส่ต่อบทเรียนมากยิ่งขึ้น

1.4 บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้สร้างขึ้นตามหลักจิตวิทยาของนักจิตวิทยาหลายท่าน เช่น สกินเนอร์ (Skinner) ที่ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทเรียนสำเร็จรูปไว้ว่า ผู้เรียนจะเกิดกำลังใจ ต้องการเรียนต่อไปเมื่อได้รับการเสริมแรงในขั้นตอนที่เหมาะสม และเมื่อผู้เรียนแสดงการตอบสนองออกมา และเห็นว่า การตอบสนองที่ออกมา นั้นถูกต้อง ก็จะเสริมแรงได้ดีกว่าได้รับรางวัลอื่นใด บทเรียนสำเร็จรูปจึงนำเอาการรู้ผลมาเป็นการเสริมแรง โดยในคำถามแต่ละกรอบหรือแต่ละตอนจะมีคำเฉลยไว้ให้ เพื่อผู้เรียนจะได้ทราบว่า คำตอบของตนถูกหรือผิด และการเสริมแรงจะต้องกระทำทันทีทันใด (ธีระชัย ปุณณโชติ, 2539, หน้า 7-9)

2. ดัชนีประสิทธิผลของการเรียนรู้ด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เท่ากับ 0.8974 หมายความว่า ผู้เรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 89.74 แสดงว่าบทเรียนสำเร็จรูปที่ผู้รายงานสร้างขึ้น ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาค้นคว้าของ ฉวีวดี พัฒน์ภักดี (2544, บทคัดย่อ) ; อาภาภรณ์ อินเสมียน (2545, บทคัดย่อ) ; ญัฐินี สุโพธิ์ (2545, บทคัดย่อ) ; สุณารักษ์ เมืองโคตร (2545, บทคัดย่อ) ; ศิริวรรณ วรรณสุทธิ (2545, บทคัดย่อ) และนวลจันทร์ วิเศษ (2546, บทคัดย่อ)

3. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เพิ่มจากก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารุณี น้อยนรินทร์ (2542, บทคัดย่อ) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูปแบบสาขา เรื่องแต่งกลอนสุภาพขั้นพื้นฐาน มีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 และยังสอดคล้องกับผลการศึกษาค้นคว้าของ อาภาภรณ์ อินเสมียน (2545, บทคัดย่อ) ; ญัฐินี สุโพธิ์ (2545, บทคัดย่อ) ; สุณารักษ์ เมืองโคตร (2545, บทคัดย่อ) ; ศิริวรรณ วรรณสุทธิ (2545, บทคัดย่อ) และนวลจันทร์ วิเศษ (2546, บทคัดย่อ) การที่ผลการศึกษาค้นคว้าเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าการนำบทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของคำ ในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบการสอน ได้ทำตามขั้นตอนที่สมบูรณ์ คำนี้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลความสามารถของผู้เรียน และมี การเสริมแรงตามทฤษฎีการวางเงื่อนไขของ สกินเนอร์ (Skinner)

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบการสอน

- 1.1 การสร้างบทเรียนสำเร็จรูปให้มีประสิทธิภาพควรมีการวางแผนการดำเนินการไว้ล่วงหน้า มีการปรึกษาและขอคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ เช่นศึกษานิเทศก์ผู้ชำนาญการ สอนหรืออาจารย์ฝ่ายเทคโนโลยีการศึกษา
- 1.2 ควรศึกษาขั้นตอนและกระบวนการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปจากตำราหรือเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้องเพื่อศึกษารูปแบบและกิจกรรมที่เหมาะสม
- 1.3 สร้างบทเรียนสำเร็จรูปตามขั้นตอนที่กำหนด
- 1.4 ควรปรับปรุง และพัฒนาบทเรียนสำเร็จรูป โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ ด้านสื่อการ
เรียนการสอนประเมินคุณภาพด้านเทคนิคด้วย

2. ข้อเสนอแนะในการนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้

- 2.1 ก่อนนำบทเรียนสำเร็จรูปไปใช้ ครูผู้สอนควรศึกษาหลักสูตรให้เข้าใจอย่างละเอียดถี่ถ้วน แล้วปฏิบัติตามขั้นตอนที่ระบุไว้ในแผนการสอน รวมทั้งควรเน้นเรื่องคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์ และความมีระเบียบวินัยในตนเอง
- 2.2 ครูผู้สอนควรจัดเตรียมอุปกรณ์และบทเรียนสำเร็จรูปให้เรียบร้อยเพียงพอกับจำนวนผู้เรียน เพื่อสะดวกในการศึกษาค้นคว้าและบรรลุตามจุดประสงค์
- 2.3 ครูผู้สอนควรชี้แจงการทำกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ เรียนรู้ด้วย
ตนเอง ซึ่งจะเกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2.4 ครูผู้สอนควรให้กำลังใจ ยกย่องชมเชยแก่ผู้เรียน ในโอกาสต่าง ๆ เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียน

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาค้นคว้าต่อไป

- 3.1 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป เรื่องชนิดของ
คำในภาษาไทย กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่ผู้รายงานสร้างขึ้นกับวิธี
การสอนอื่น ๆ เพื่อจะได้ข้อสรุปในการศึกษาอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น
- 3.2 ควรมีการสร้างบทเรียนสำเร็จรูปประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนในวิชา
อื่น ๆ ในทุกระดับชั้น
- 3.3 ควรศึกษาผลการสอนโดยใช้บทเรียนสำเร็จรูป ในภาษาไทย
กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนกับตัว
แปรอื่น ๆ ด้วย

4. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

- 4.1 ผู้บริหารควรให้การสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูอาจารย์ได้ผลิตบทเรียนสำเร็จรูป ประกอบการสอนที่มีประสิทธิภาพ อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนให้มากขึ้น
- 4.2 สนับสนุนให้ครูอาจารย์ในโรงเรียนได้อบรม สัมมนาเชิงปฏิบัติการด้านการผลิตสื่อการเรียนการสอนทุกรูปแบบ และสนับสนุนงบประมาณ เพื่อเป็นพื้นฐานการผลิตสื่อที่มีคุณภาพ และเป็นประโยชน์ต่อนักเรียน
- 4.3 ช่วยเผยแพร่ผลงานที่ทำสำเร็จ และมีประสิทธิภาพให้ผู้อื่นได้รับทราบ และนำไปใช้เป็นสื่อ เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ